

SADRŽAJ

Strana

prvideo evropa od rata do ustava

1. Ideja evropskog ujedinjenja.....	11
2. Početak integracije: organizacija za evropsku saradnju.....	12
3. Ekonomske integracije.....	14
3.1. <i>Evropska zajednica za uglj i čelik</i>	15
3.2. <i>Rimski ugovori</i>	15
4. Proširenja Zajednice i nove integracije.....	16
5. Jedinostveni evropski akt – priprema za jedinstveno tržište.....	17
6. Novi ugovori za modernu Evropu.....	18
6.1 <i>Ugovor iz Maastrichta – osnova nove Evrope</i>	18
6.2 <i>Ugovor iz Amsterdama – korak ka produbljenoj integraciji</i>	31
6.3 <i>Ugovor iz Nice – neminovnost institucionalne adaptacije</i>	34
7. Ustav Evropske unije.....	50

43

drugideo ugovor o ustavu za evropu

PREAMBULA	68
DEO I	73
Naslov I DEFINICIJA I CILJEVI UNIJE	73
Naslov II OSNOVNA PRAVA I GRAĐANSTVO UNIJE	74
Naslov III NADLEŽNOSTI UNIJE	75
Naslov IV INSTITUCIJE UNIJE	78
Poglavlje I Institucionalni okvir	78
Poglavlje II Ostale institucije i organi Unije	83
Naslov V VRŠENJE NADLEŽNOSTI UNIJE	84
Poglavlje I Zajedničke odredbe	84
Poglavlje II Posebne odredbe	86
Poglavlje III Bliža saradnja	89
Naslov VI DEMOKRATSKI ŽIVOT UNIJE	89
Naslov VII FINANSIJE UNIJE	91
Naslov VIII UNIJA I NJENO BLISKO OKRUŽENJE	92
Naslov IX PRIPADNOST UNIJI	93

DEO II

POVELJA O OSNOVNIM PRAVIMA UNIJE

PREAMBULA	95
Naslov I DOSTOJANSTVO	96
Naslov II SLOBODE	96
Naslov III JEDNAKOST	99
Naslov IV SOLIDARNOST	100
Naslov V PRAVO GRAĐANSTVA	101
Naslov VI PRAVDA	103
Naslov VII OPŠTE ODREDBE O TUMAČENJU I PRIMENI POVELJE	103

DEO III

POLITIKE I NAČIN RADA UNIJE

105	105
Naslov I ODREDBE OPŠTE PRIMENE	105
Naslov II NEDISKRIMINACIJA I DRŽAVLJANSTVO	106
Naslov III UNUTRAŠNJE POLITIKE I MERE	107
Poglavlje I Unutrašnje tržište	107
Odeljak 1 Uspostavljanje i funkcionisanje unutrašnjeg tržišta	107
Odeljak 2 Slobodno kretanje lica i usluga	108
Pododeljak 1 Radnici	108
Pododeljak 2 Sloboda nastanjivanja	110
Pododeljak 3 Sloboda vršenja usluga	111
Odeljak 3 Sloboda kretanja roba	113
Pododeljak 1 Carinska unija	113
Pododeljak 2 Carinska saradnja	113
Pododeljak 3 Zabrana kvantitativnih ograničenja	113
Odeljak 4 Kapital i platni promet	114
Odeljak 5 Pravila konkurencije	116
Pododeljak 1 Propisi koji se primenjuju na preduzeća	116
Pododeljak 2 Državna pomoć	118
Odeljak 6 Poreske odredbe	119
Odeljak 7 Zajedničke odredbe	120
Poglavlje II Ekonomska i monetarna politika	122
Odeljak 1 Ekonomska politika	122
Odeljak 2 Monetarna politika	126
Odeljak 3 Institucionalne odredbe	128
Odeljak 4 Odredbe koje se odnose na države članice čija je moneta evro	129
Odeljak 5 Prelazne odredbe	130

Poglavlje III	Politike u drugim oblastima	134
Odeljak 1	Zapošljavanje	134
Odeljak 2	Socijalna politika	135
Odeljak 3	Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	139
Odeljak 4	Poljoprivreda i ribarstvo.....	141
Odeljak 5	Životna sredina.....	143
Odeljak 6	Zaštita potrošača.....	145
Odeljak 7	Saobraćaj.....	145
Odeljak 8	Transevropske mreže	147
Odeljak 9	Naučno-istraživački rad, tehnološki razvoj i svemir.....	148
Odeljak 10	Energija	150
Poglavlje IV	Prostor slobode, bezbednosti i pravde	151
Odeljak 1	Opšte odredbe	151
Odeljak 2	Politike kontrole spoljnih granica, azila i imigracije	152
Odeljak 3	Sudska saradnja u građanskim stvarima	154
Odeljak 4	Pravosudna saradnja u krivičnoj oblasti.....	155
Odeljak 5	Policajska saradnja	157
Poglavlje V	Oblasti u kojima Unija može da vodi zajedničke akcije, sprovodi dopunske mere ili daje podršku	158
Odeljak 1	Zdravstvo	158
Odeljak 2	Industrija	160
Odeljak 3	Kultura.....	160
Odeljak 4	Turizam	161
Odeljak 5	Obrazovanje, omladina, sport, stručno osposobljavanje.....	161
Odeljak 6	Civilna zaštita	162
Odeljak 7	Administrativna saradnja	163
Naslov IV	PRIDRUŽIVANJE PREKOMORSKIH ZEMALJA I TERITORIJA	163
Naslov V	SPOLJNA AKTIVNOST UNIJE	165
Poglavlje I	Odredbe opšteg karaktera	165
Poglavlje II	Zajednička spoljna i bezbednosna politika	166
Odeljak 1	Zajedničke odredbe	166
Odeljak 2	Politika zajedničke bezbednosti i odbrane	170
Odeljak 3	Finansijske odredbe	172
Poglavlje III	Zajednička trgovinska politika	173
Poglavlje IV	Saradnja sa trećim zemljama i humanitarna pomoć	174
Odeljak 1	Saradnja na razvoj	174
Odeljak 2	Ekonomska, finansijska i tehnička saradnja sa trećim zemljama.....	175
Odeljak 3	Humanitarna pomoć.....	176
Poglavlje V	Ograničavajuće mere	176
Poglavlje VI	Međunarodni sporazumi	177

Poglavlje VII	Odnosi Unije sa međunarodnim organizacijama, trećim zemljama i delegacijama Unije.....	179
Poglavlje VIII	Primena načela solidarnosti	179
Naslov VI	FUNKCIONISANJE UNIJE	180
Poglavlje I	Institucionarne odredbe	180
Odeljak 1	Institucije	180
Pododeljak 1	<i>Evropski parlament</i>	180
Pododeljak 2	<i>Evropski savet</i>	182
Pododeljak 3	<i>Savet ministara</i>	183
Pododeljak 4	<i>Evropska komisija</i>	183
Pododeljak 5	<i>Sud pravde Evropske unije</i>	185
Pododeljak 6	<i>Evropska centralna banka</i>	191
Pododeljak 7	<i>Računski sud</i>	192
Odeljak 2	Konsultativni organi Unije.....	194
Pododeljak 1	<i>Komiteet regiona</i>	194
Pododeljak 2	<i>Komiteet za ekonomska i socijalna pitanja</i>	195
Odeljak 3	Evropska investiciona banka.....	195
Odeljak 4	Zajedničke odredbe za institucije, organe i tela Unije	196
Poglavlje II	Finansijske obaveze	199
Odeljak 1	Visegodišnji finansijski okvir.....	199
Odeljak 2	Godišnji budžet Unije	199
Odeljak 3	Izvršenje budžeta i usvajanje Završnog računa	201
Odeljak 4	Zajedničke odredbe.....	202
Odeljak 5	Borba protiv prevara.....	203
Poglavlje III	Bliže saradnje	204
Naslov VII	ZAJEDNIČKE ODREDBE	206

DEO IV

OPŠTE I ZAVRŠNE ODREDBE	209

..... dodatak 1 Dokumentu Međuvladine konferencije 87/04

trećideo**protokoli i prilozi I i II**

..... dodati Ugovoru o Ustavu za Evropu

A. Protokoli u prilogu Ugovora o Ustavu za Evropu

1. Protokol o ulozi nacionalnih parlamenata u Evropskoj uniji	219
2. Protokol o primeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti	222

3. Protokol o Statutu Suda pravde Evropske unije.....	225
4. Protokol o Statutu Evropskog sistema centralnih banaka i Evropske centralne banke.....	238
5. Protokol o Statutu Evropske investicione banke	254
6. Protokol o sedištu institucija i nekih organa, tela i službi Evropske unije	264
7. Protokol o privilegijama i imunitetima Evropske unije	265
8. Protokol o ugovorima i aktima za priključenje Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske, Grčke Republike, Kraljevine Španije i Portugalske Republike, Republike Austrije, Republike Finske i Kraljevine Švedske	270
9. Protokol o Ugovoru i Aktu o pristupanju Češke Republike, Republike Estonije, Republike Kipra, Republike Letonije, Republike Litvanije, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike	295
10. Protokol o proceduri koja se primenjuje u slučaju prekomernog deficita	329
11. Protokol o kriterijumima konvergencije	330
12. Protokol o Evro grupi.....	331
13. Protokol o nekim odredbama koje se odnose na Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Severne Irske u vezi sa Ekonomskom i monetarnom unijom.....	332
14. Protokol o nekim odredbama koje se odnose na Dansku u vezi sa Ekonomskom i monetarnom unijom.....	335
15. Protokol o nekim zadacima Nacionalne banke Danske.....	336
16. Protokol o finansijskoj zajednici Pacifika u vezi sa režimom franka.....	336
17. Protokol o uključenju tekovina Šengena u okvir Evropske unije.....	337
18. Protokol o primeni nekih aspekata člana III-130 Ustava na Ujedinjeno Kraljevstvo i na Irsku.....	339
19. Protokol o stavu Ujedinjenog Kraljevstva i Irske prema politici graničnih kontrola, azila i imigracije, kao i prema sudskoj saradnji u građanskim stvarima i policijskoj saradnji.....	341
20. Protokol o položaju Danske	344
21. Protokol o spoljnim odnosima država članica u vezi s prelaskom spoljnih granica.....	348
22. Protokol o pravu na azil državljana država članica.....	349

23. Protokol o stalnoj saradnji u skladu sa članom I-41, tačka 6, i članom III-312 Ustava.....	351
24. Protokol o članu I-41, tačka 2, Ustava.....	353
25. Protokol o uvozu u Evropsku uniju naftnih proizvoda rafiniranih na Holandskim Antilima.....	354
26. Protokol o sticanju nekretnina u Danskoj.....	356
27. Protokol o sistemu javne radiodifuzije u državama članicama.....	357
28. Protokol o članu III-214 Ustava.....	357
29. Protokol o ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji.....	358
30. Protokol o posebnom režimu koji se primenjuje na Grenland.....	359
31. Protokol o članu 40.3.3 Ustava Irske.....	360
32. Protokol o članu I-9, tačka 2, Ustava o pristupanju Unije Evropskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.....	360
33. Protokol o aktima i ugovorima o dopuni ili izmeni Ugovora o osnivanju Evropske zajednice i Ugovora o Evropskoj uniji.....	361
34. Protokol o prelaznim odredbama koje se odnose na institucije i organe Unije.....	363
35. Protokol o finansijskim posledicama isteka važnosti Ugovora o osnivanju Evropske zajednice za uglj i čelik, Fondu za istraživanje u oblasti uglja i čelika.....	368
36. Protokol o izmeni Ugovora o osnivanju Evropske zajednice za atomsku energiju.....	369
B. Prilozi Ugovoru o Ustavu za Evropu	
PRILOG I: LISTA PREDVIĐENA ČLANOM III-226 USTAVA.....	372
PRILOG II: PREKOMORSKE ZEMLJE I SUVERENE TERITORIJE NA KOJIMA SE PRIMENJUJE DEO III NASLOV IV USTAVA.....	374

četvrdideo

finalni akt

A. DEKLARACIJE KOJE SE ODOSE NA ODREDBE USTAVA	
1. Deklaracija o članu I-6.....	381
2. Deklaracija o članu I-9, tačka 2.....	381
3. Deklaracija o članovima I-22, I-27 i I-28.....	381
4. Deklaracija o članu I-24, tačka 7, u vezi s odlukom Evropskog saveta o vršenju funkcije predsedavajućeg Saveta.....	381
5. Deklaracija o članu I-25.....	382

6. Deklaracija o članu I-26	383
7. Deklaracija o članu I-27	384
8. Deklaracija o članu I-36	384
9. Deklaracija o članovima I-43 i III-329	384
10. Deklaracija o članu I-51	384
11. Deklaracija o članu I-57	384
12. Deklaracija u vezi s tumačenjem Povelje o osnovnim pravima	384
13. Deklaracija o članu III-116	414
14. Deklaracija o članovima III-136 i III-267	414
15. Deklaracija o članovima III-160 i III-322	414
16. Deklaracija o članu III-167. tačka 2, pod c/	414
17. Deklaracija o članu III-184	414
18. Deklaracija o članu III-213	415
19. Deklaracija o članu III-220	415
20. Deklaracija o članu III-243	416
21. Deklaracija o članu III-248	416
22. Deklaracija o članu III-256	416
23. Deklaracija o članu III-273. tačka 1, drugi stav	416
24. Deklaracija o članu III-296	416
25. Deklaracija o članu III-325 koji se odnosi na pregovore i zaključivanje međunarodnih ugovora od strane država članica u vezi s prostorom slobode, bezbednosti i pravde	416
26. Deklaracija o članu III-402. tačka 4	417
27. Deklaracija o članu III-419	417
28. Deklaracija o članu IV-440. tačka 7	417
29. Deklaracija o članu IV-448. tačka 2	417
30. Deklaracija o ratifikovanju Ugovora o Ustavu za Evropu	417

B. DEKLARACIJE O PROTOKOLIMA DATIM U PRILOGU USTAVA

**Deklaracije u vezi s Protokolom o ugovorima i akta o pristupanju
Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije
i Severne Irske, Grčke Republike, Kraljevine Španije i Portugalske Republike,
Republike Austrije, Republike Finske i Kraljevine Švedske**

31. Deklaracija o Alandskim ostrvima	419
32. Deklaracija o laponskom narodu	419

**Deklaracije u vezi s Protokolom o ugovoru i aktu o pristupanju
Češke Republike, Republike Estonije, Republike Kipar, Republike Letonije,
Republike Litvanije, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske,
Republike Slovenije i Slovačke Republike**

33. Deklaracija o suverenim zonama Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske na Kipru	420

34. Deklaracija Komisije o suverenim zonama Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske na Kipru	421
35. Deklaracija o nuklearnoj centrali Ignalina u Litvaniji	421
36. Deklaracija o tranzitu lica kopnenim putem između Kalinjingrada i drugih delova Ruske Federacije	422
37. Deklaracija o Bloku 1 i Bloku 2 nuklearne centrale Bohunice IV u Slovačkoj	422
38. Deklaracija o Kipru	423
39. Deklaracija u vezi s Protokolom o položaju Danske	423
40. Deklaracija u vezi s Protokolom o prelaznim odredbama koje se odnose na institucije i organe Unije	424
41. Deklaracija koja se odnosi na Italiju	425
Deklaracije država članica	
42. Deklaracija Kraljevine Holandije o članu I-55	426
43. Deklaracija Kraljevine Holandije o članu IV-440	426
44. Deklaracija Savezne Republike Nemačke, Irske, Republike Mađarske, Republike Austrije i Kraljevine Švedske	426
45. Deklaracija Kraljevine Španije i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske	426
46. Deklaracija Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske o definiciji pojma »državljanin«	426
47. Deklaracija Kraljevine Španije u vezi s definicijom pojma »državljanin«	427
48. Deklaracija Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske o pravu glasa na izborima za Evropski parlament	427
49. Deklaracija Kraljevine Belgije o nacionalnim parlamentima	427
50. Deklaracija Republike Letonije i Republike Mađarske o načinu pisanja naziva jedinstvene monete u Ugovoru o Ustavu za Evropu	427
NAPOMENA O PRIREĐIVAČU	429